

Nízkopříjmové rodiny s dětmi pohledem administrativních dat

Sylva Höhne

A decorative graphic element consisting of a light orange line with four circular nodes. The line starts from the left edge, goes down to the first node, then up to the second, down to the third, and finally up to the fourth node which is at the top right.

Tento výsledek byl finančně podpořen z institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace na léta 2023–2027 a je součástí výzkumného úkolu „Současná česká rodina a podpora jejích funkcí“ (IP70622) řešeného Výzkumným institutem práce a sociálních věcí, v. v. i., v letech 2023–2027.

Úvod

Zaměření a cíle výzkumu – 2024

- Projekt RILSA „Současná česká rodina a podpora jejích funkcí 2023–2027“
- Záruka pro děti
- Akční plán k naplnění Záruky pro děti na období 2022–2030

děti žijící v rodinách s nízkými příjmy

rodiny, které pobírají přídavek na dítě (PnD)

životní podmínky rodin s přídavkem na dítě,
s důrazem na potřeby dětí v oblasti péče, výchovy
a vzdělávání

Metodologie

Kombinace analýzy kvantitativních dat a hloubkových rozhovorů

- Dotazníkové šetření mezi příjemci přídavku na dítě
 - Červen/červenec 2024
 - Osloveni e-mailem (180 tisíc adres), online dotazník
 - Aktuální příjemci a žadatelé, bývalí příjemci za posledních 5 let
 - **N = 20 715 respondentů (rodin)**
- Individuální hloubkové rozhovory s rodiči
 - Zpětná vazba k dotazníku a výzkumu
 - Červenec/srpen 2024
 - Vyloučení z výzkumu, doplnění/vysvětlení, zdravotní postižení
 - **N = 12 rozhovorů**
- **Vyplacené přídavky na dítě podle databáze OKsystem**
 - Počty vyplacených PnD přeskupeny na počet domácností s PnD
 - 4. čtvrtletí 2023
 - **N = 176 575 domácností (**

Příjemci přídavku na dítě – databáze OKsystem

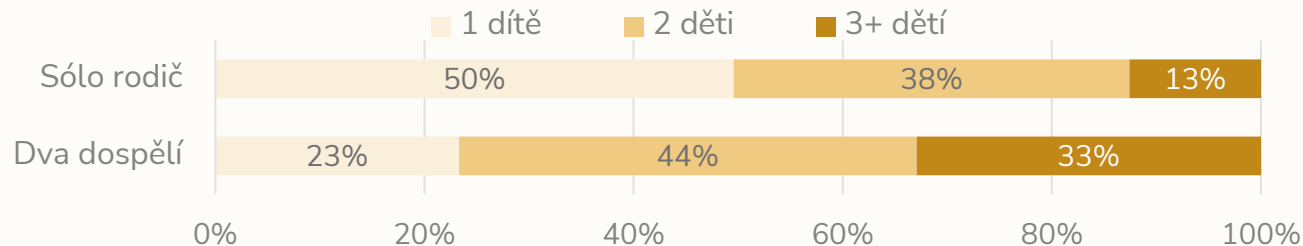
Sociodemografické charakteristiky

(4. Q 2023)

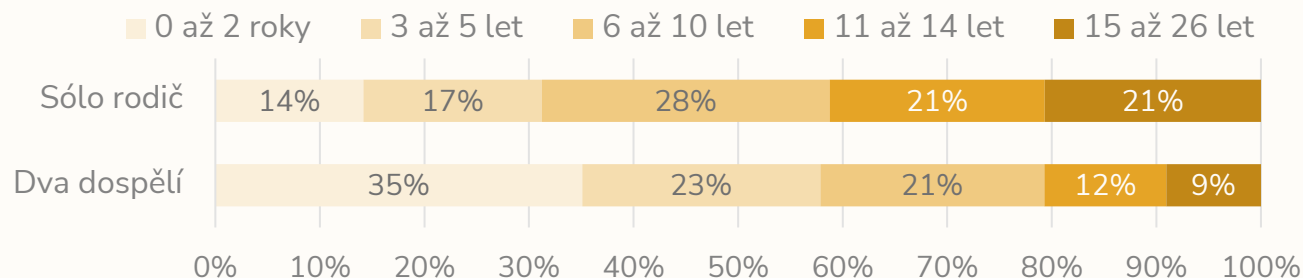
Typ domácnosti

Počet dětí

Věk nejmladšího dítěte

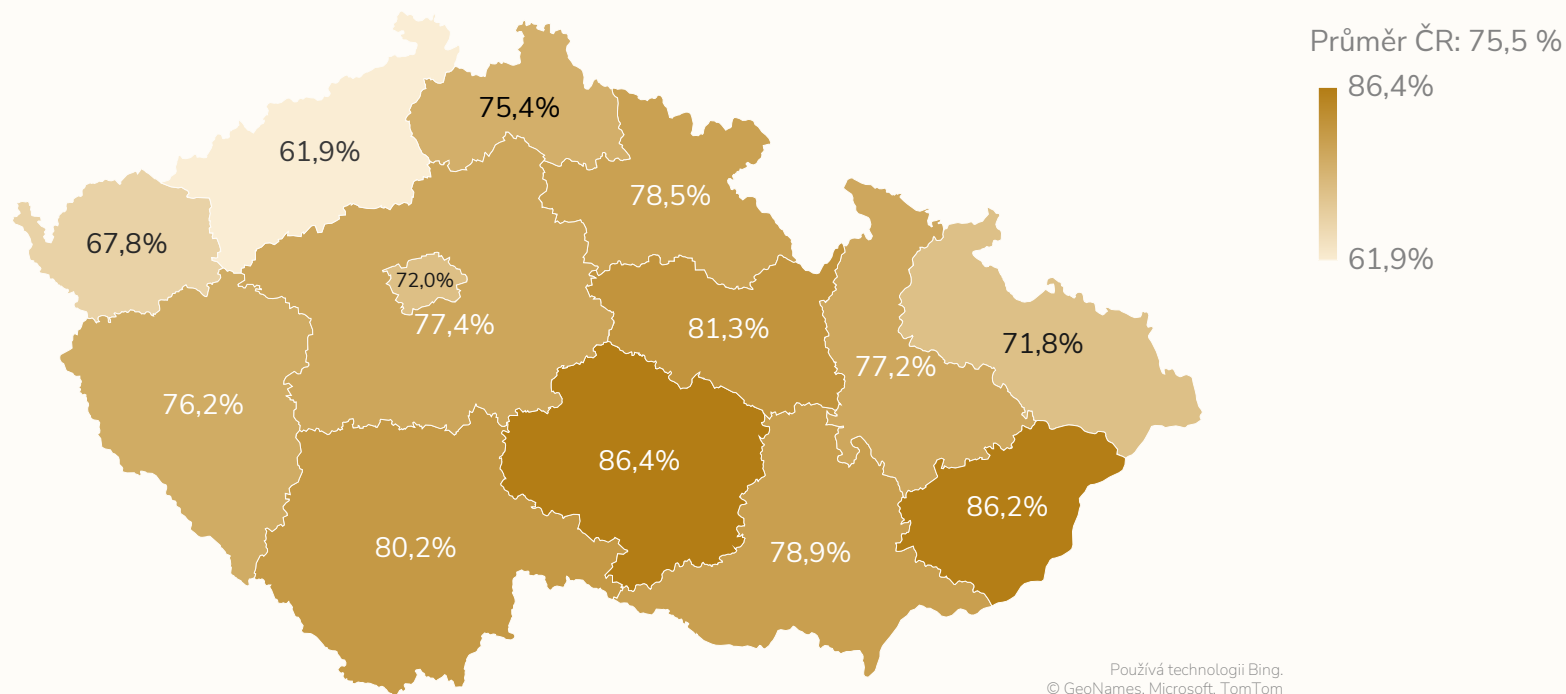

Podíl rodin s přídavkem na dítě ve zvýšené výměře

OKsystem (4. Q 2023)

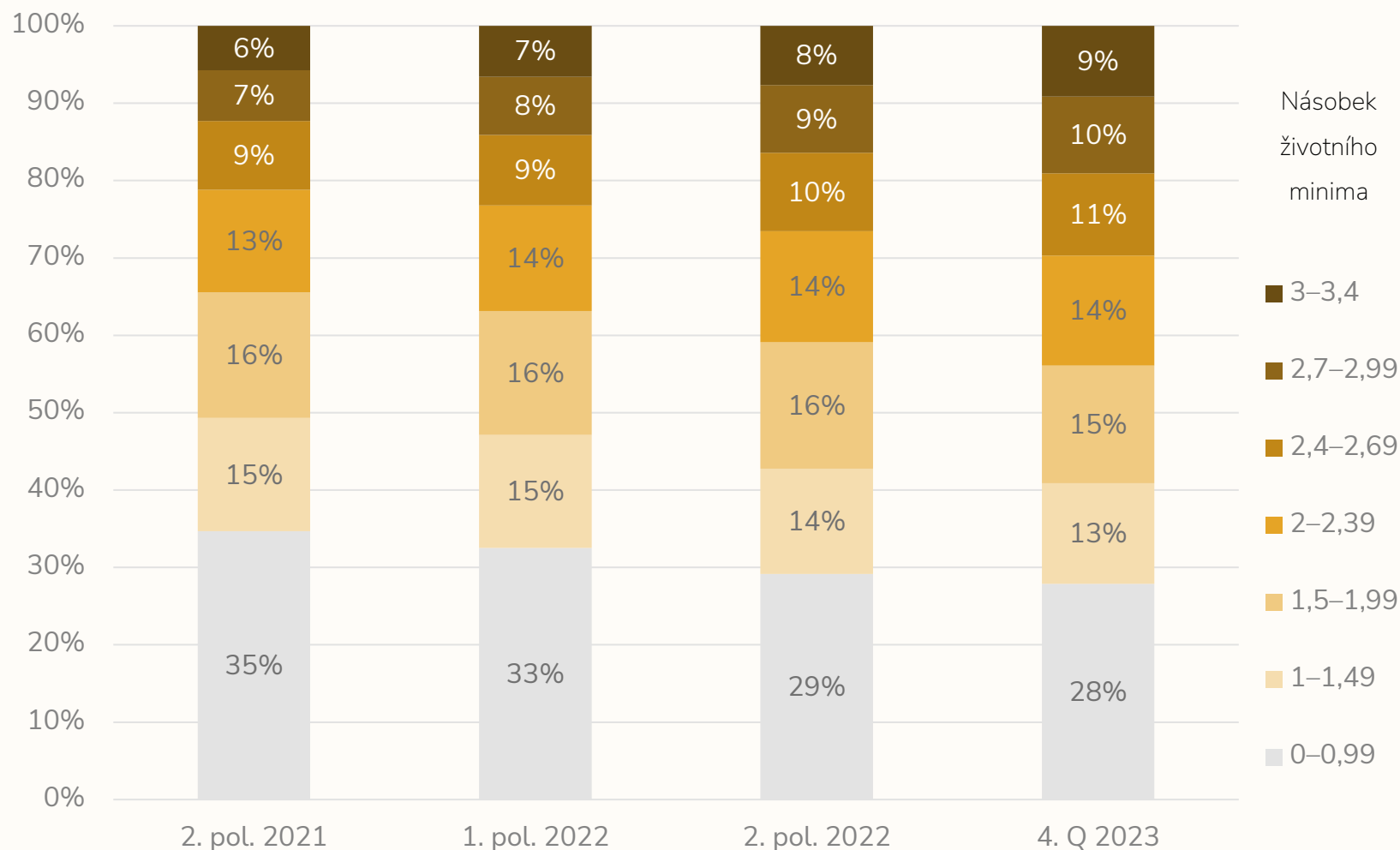
76 % přídavek na dítě ve zvýšené výměře

- 70 % sólo rodičů versus 85 % se dvěma dospělými
- nejčastěji rodiny se 2 dětmi, nejméně sólo rodiče s předškolními dětmi

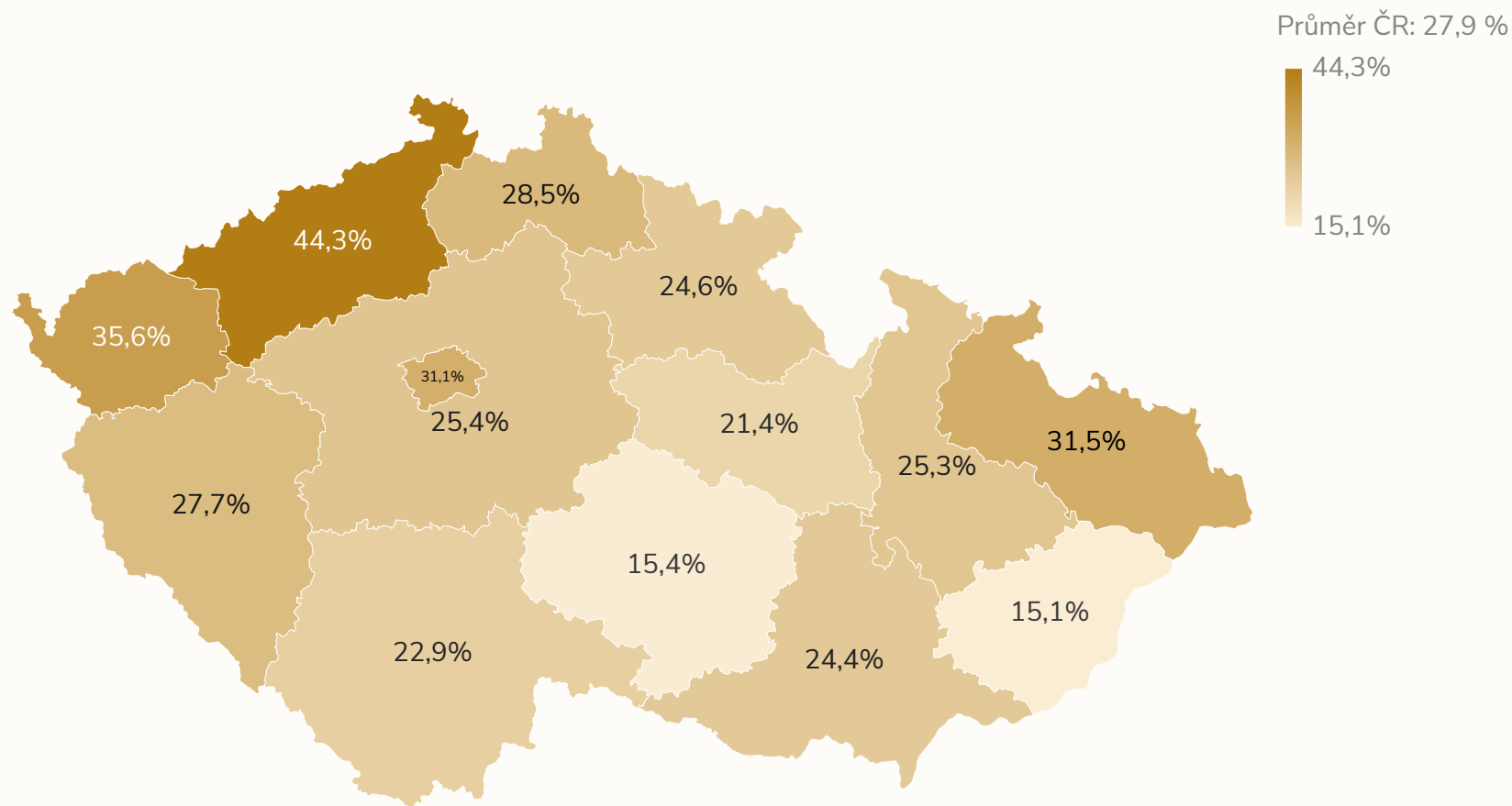
Struktura příjemců přídatku na dítě podle poměru rozhodného příjmu k životnímu minimu rodiny

OKsystem (4. Q 2023), Palonciová et al., 2023: Zpráva o rodině 2023 (2021–2022)

Podíl rodin pobírajících přídavek na dítě s rozhodným příjmem pod úrovní životního minima

OKsystem (4. Q 2023)

Používá technologii Bing.
© GeoNames, Microsoft, TomTom

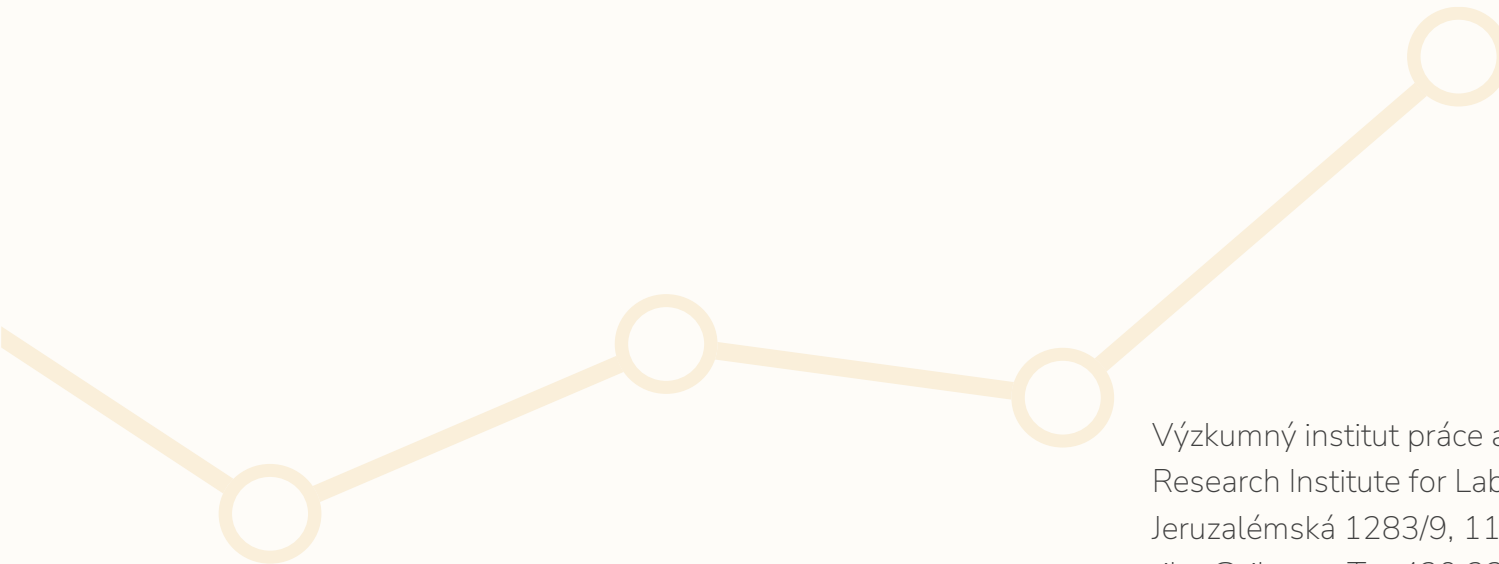
Shrnutí

Administrativní data příjemců přídavku na dítě

- Mezi příjemci přídavku na dítě je **více rodin se třemi a více dětmi** (než obecně v populaci) a více rodin, které lze považovat za **sólo rodiče** – nejednoznačné rozlišení typu domácnosti je určitým limitem dat.
- **Tři čtvrtiny rodin** pobírají přídavek na dítě **ve zvýšené výměře**, rodiny se dvěma dospělými častěji než sólo rodiče, nejméně často na zvýšený přídavek dosáhnou sólo rodiče s předškolními dětmi.
- V regionálním třídění se vyčleňuje **Ústecký, Karlovarský a Moravskoslezský kraj**, ale i **hlavní město Praha** – **více jsou mezi příjemci přídavku zastoupeni sólo rodiče**, rodiny s příjmem **pod úrovní životního minima**, rodiny pobírající přídavek **v základní výměře**.
- Propojení s dalšími administrativními daty?

Děkuji za pozornost!

sylva.hohne@rilsa.cz

Výzkumný institut práce a sociálních věcí, v. v. i.
Research Institute for Labour and Social Affairs
Jeruzalémská 1283/9, 110 00 Praha 1
rilsa@rilsa.cz, T: +420 221 015 844
www.rilsa.cz

Publikace:

Höhne, Sylva, Jana Paloncyová & Naděžda Křečková Tůmová, 2024.

Nízkopříjmové rodiny s dětmi. Praha: RILSA. Dostupné z:

https://katalog.vupsv.cz/fulltext/vz_571.pdf

Höhne, Sylva, Jana Paloncyová & Naděžda Křečková Tůmová, 2025.

Děti v rodinách s nízkými příjmy. Policy brief 1/2025. Praha: RILSA. Dostupné z:

https://katalog.vupsv.cz/fulltext/PB_01-2025.pdf